

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Освітня програма	58608 Оптика, лазерна фізика
Рівень вищої освіти	Магістр
Спеціальність	104 Фізика та астрономія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

21.03.2025 р.

Справа № 0036/АС-25

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 10 "Природничі науки" у складі:

Дмитрів Григорій Степанович – головуючий,

Гасюк Іван Михайлович,

Заячук Мирослав Дмитрович,

Максименко Надія Василівна,

Міронова Наталія Геннадіївна,

Мудрак Олександр Васильович,

Погребняк Володимир Григорович,

Сонько Сергій Петрович,

Тяпкін Олег Костянтинович,

за участі запрошених осіб:

Гожик Андрій – представник ЗВО,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	58608
Назва ОП	Оптика, лазерна фізика
Галузь знань	10 Природничі науки
Спеціальність	104 Фізика та астрономія
Спеціалізація (за наявності)	<i>відсутня</i>
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 9, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

☒ підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

☐ наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

☐ наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Аналіз

У цьому розділі ГЕР надає оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Аналізу» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності за критерієм, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію

Критерій 1. Проєктування освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Освітня програма "Оптика, лазерна фізика" відповідає стандарту вищої освіти для спеціальності 104 "Фізика та астрономія" II-го ОР магістр. Загалом забезпечує досягнення визначених програмних результатів навчання через основні освітні компоненти, їхній зміст та взаємозв'язок. Програма включає дисципліни з оптики, лазерної фізики, астрофізики, наноелектроніки тощо, що повністю відповідає вимогам стандарту. Компетентності випускника охоплюють як загальні (ЗК), так і спеціальні (СК) компетентності, передбачені стандартом. Зокрема, програма спрямована на формування навичок у експериментальній оптиці, лазерній фізиці. Хоча програма не є міждисциплінарною у строгому сенсі, вона включає міждисциплінарні елементи через інтеграцію знань з різних галузей. Передбачено можливість індивідуальних освітніх траєкторій, що дає змогу студентам доповнювати навчання дисциплінами з інших спеціальностей.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт за спеціальність не затверджений.

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Відповідність підкритерію повністю підтверджено. Мета освітньої програми "Оптика, лазерна фізика" - надання якісної освіти в галузі оптики та лазерної фізики, підготовка фахівців для наукових установ, лабораторій та високотехнологічних компаній, а також підтримка студентів у подальшому навчанні та професійному розвитку. Програма узгоджується з місією університету як дослідницького закладу, що готує фахівців світового рівня. Програма має науково-дослідницьке спрямування, забезпечує фундаментальну підготовку, залучає студентів до міжнародної співпраці та стажувань. Вона відповідає стратегічним цілям університету, сприяючи розвитку наукових досліджень та інтернаціоналізації освіти.

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

Мета ОП та програмні результати навчання узгоджуються з очікуваннями стейкхолдерів, що сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців, здатних до успішної кар'єри в академічному, науково-дослідницькому та індустріальному середовищі. Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Освітня програма "Оптика, лазерна фізика" розроблена з урахуванням потреб ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду вітчизняних і міжнародних освітніх програм. Аналіз ринку праці показав попит на фахівців, які володіють сучасною оптикою, лазерною фізикою, методами оптичної діагностики та вміють

працювати з високотехнологічним обладнанням. Програма орієнтована на підготовку спеціалістів для науки, прикладних досліджень та IT-галузі. Досвід провідних українських університетів (Харківський, Львівський, КПІ) враховано для поєднання фундаментальної підготовки з розвитком практичних навичок. Міжнародні освітні програми (Karlsruhe School of Optics & Photonics, MIT, Технічний університет Дрездена, Ecole Polytechnique тощо) стали основою для вдосконалення структури, освітніх компонентів та підходів до навчання. Завдяки такому підходу програма забезпечує конкурентоспроможність випускників на національному та міжнародному ринку праці. Відповідність підкритерію повністю підтверджено.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Освітня програма "Оптика, лазерна фізика" обсягом 120 кредитів ЄКТС відповідає вимогам стандарту для спеціальності 104 "Фізика та астрономія". Вона збалансована за обов'язковими (90 кредитів) та вибірковими (30 кредитів) компонентами, поєднує аудиторну та самостійну роботу, а її структура узгоджена з нормативними вимогами. Програма передбачає щонайменше 10 кредитів ЄКТС практичної підготовки, що може розширюватися до 18 кредитів залежно від вибору студента. Значна частина навчального процесу має дослідницький характер, а дослідницька складова перевищує 30% загального обсягу, що відповідає вимогам стандарту. Таким чином, обсяг і структура програми повністю відповідають законодавчим нормам та стандарту вищої освіти.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Загалом ОНП "Оптика, лазерна фізика" має чітку структуру та взаємопов'язані освітні компоненти, що забезпечують досягнення основних програмних результатів навчання. Логічна послідовність дисциплін дозволяє поступово розширювати знання студентів, а лабораторні та практичні заняття сприяють розвитку експериментальних навичок. Програма регулярно оновлюється відповідно до наукових тенденцій та потреб ринку праці, з акцентом на міжпредметні зв'язки. Особливу увагу приділено розвитку soft skills та загальнокультурних компетентностей, що сприяє професійній інтеграції випускників. Проте слід зауважити, що структурно-логічна схема програми має деякі вади у перспективі набуття окремих компетентностей та досягнення програмних результатів навчання. Так, передбачена стандартом компетентність SK07. "Здатність організовувати освітній процес та проводити практичні і лабораторні заняття з фізичних або астрономічних навчальних дисциплін в закладах вищої освіти." насправді може бути забезпечена тільки вибірковою компоновкою ВКЗ.2 "Асистентська практика" або "Тьюторська практика". До того ж, відсутня базова теоретична підготовка до проходження таких практик. Зміст силябусів зазначених (табл. 4) для досягнення SK07 освітніх компонент ОК1 "Методологія та організація наукових досліджень з основами інтелектуальної власності" та ОК6 "Переддипломна практика (без відриву від теоретичного навчання)" не містять змістових компонентів, що відповідають вказаній компетентності (див. силябуси ОК). Як висновок, SK07 досягається частково. Окреме зауваження про досягнення SK04. "Здатність комунікувати із колегами усно і письмово державною та англійською мовами щодо наукових досягнень та результатів досліджень в області фізики або астрономії." Відповідно до табл.4, компетентність забезпечується (крім практики і кваліфікаційної роботи), за рахунок ОК15 Оптична діагностика матеріалів / Optical diagnostics of materials. Можливо, предмет частково чи повністю викладається англійською мовою, проте в силябусі дисципліни зазначено українська мова викладання. Припускаємо, що це механічно допущена неточність при розробленні силябусу.

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Відповідність підкритерію підтверджено повністю.

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

ОНП загалом передбачає можливість індивідуальної траєкторії. Процедури регулюються локальними актами університету, що забезпечує студентам право вибору дисциплін відповідно до їхніх інтересів і професійних цілей. Відповідність підкритерію підтверджено в цілому.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Практична підготовка в межах освітньої програми "Оптика, лазерна фізика" забезпечує поступове формування ключових професійних компетентностей через лабораторні практикуми, науково-дослідницькі практики та виконання магістерських робіт, інтегруючи теоретичні знання з практичною діяльністю та залучаючи студентів до роботи із сучасним обладнанням у наукових установах і промислових підприємствах. Відповідність підкритерію підтверджено.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

ОНП "Оптика, лазерна фізика" розвиває soft skills через ОК, лабораторні роботи, групові проекти та наукові заходи, сприяючи формуванню комунікаційних навичок, критичного мислення, вміння презентувати результати та працювати в команді, що необхідно для успішної професійної діяльності.

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Відповідність підкритерію підтверджено.

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Структура ОНП "Оптика, лазерна фізика" забезпечує практикоорієнтованість через інтеграцію лабораторних і практичних занять, експериментальних досліджень та роботи з сучасним обладнанням, хоча дуальна форма навчання не передбачена.

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на ОНП "Оптика, лазерна фізика" відповідають чинному законодавству України, є прозорими та недискримінаційними, містять усю необхідну інформацію про конкурсний відбір, а також доступні для вступників через офіційні ресурси університету, при цьому університет забезпечує консультаційну підтримку для абітурієнтів. Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Правила прийому на навчання враховують особливості ОНП, забезпечуючи відбір студентів із необхідними фаховими знаннями та рівнем підготовки. ✓ Відповідність програмі – вступні випробування перевіряють фахові знання зі спеціальності 104 "Фізика та астрономія", що відповідає профілю програми. При цьому допускається прийом випускників інших спеціальностей за умови подання мотиваційного листа та успішного проходження додаткового вступного випробування, що сприяє міждисциплінарному залученню студентів. Програма вступних іспитів дозволяє оцінити знання з основних дисциплін бакалаврату та рівень іноземної мови, що відповідає науково-дослідницькому спрямуванню ОП. Конкурсний відбір передбачає зарахування за загальним рейтингом, що гарантує набір найбільш підготовлених студентів, здатних до навчання за програмою. Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього

процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Університет забезпечує визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах або під час академічної мобільності, відповідно до нормативних документів, національного законодавства та міжнародних стандартів. Процедура є прозорою та доступною, регламентує перезарахування дисциплін після навчання у закордонних університетах, а у разі невідповідності програм застосовується гнучкий підхід із можливістю індивідуального перегляду курсів. Основні виклики пов'язані з відмінностями у системах викладання та оцінювання, тому університет працює над розширенням партнерських угод та спрощенням процедур.

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти, не застосовувалося у межах ОНП, проте викладачі можуть враховувати такі знання неофіційно через індивідуальні завдання чи модульні оцінювання.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Освітній процес за програмою "Оптика, лазерна фізика" відповідає чинному законодавству та ґрунтується на студентоцентрованому підході та принципах академічної свободи. Програма передбачає різноманітні методи навчання, включаючи проблемно-пошуковий, пояснювально-ілюстративний, самостійну роботу та практичну підготовку, що сприяє досягненню програмних результатів навчання. Структура освітнього процесу узгоджується із законодавчими вимогами та студентоцентрованим підходом, проте є потреба в оновленні окремих навчальних ресурсів.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено. Освітньо-наукова програма "Оптика, лазерна фізика" забезпечує оптимальний баланс між навчальним процесом і науково-дослідницькою діяльністю, дозволяючи студентам ефективно планувати свій час та брати активну участь у наукових проєктах.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Зміст освітніх компонентів ОНП "Оптика, лазерна фізика" систематично оновлюється на основі сучасних наукових досягнень, досліджень викладачів та актуальних тенденцій у галузі оптики та лазерної фізики. Щорічний перегляд програм відбувається із залученням стейкхолдерів, інтегруючи новітні результати досліджень у лекційні курси, лабораторні роботи та практичну підготовку, що забезпечує актуальність і високий науковий рівень викладання.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Викладачі та студенти ОНП "Оптика, лазерна фізика" активно беруть участь у міжнародних стажуваннях та наукових програмах, зокрема в Університеті м. Хемніц (ФРН) та Університеті Шіцуока (Японія), а також у рамках DAAD, що сприяє академічній мобільності. У 2023–2024 роках стажування проводилися онлайн через обмеження на виїзд. Інтернаціоналізацію програми підтримують співпраця з міжнародними оптичними товариствами OSA та OPTICA, а також участь у конференціях SPO та Оптичному вебінарі, що забезпечує інтеграцію освітньо-наукового процесу за ОНП у світову наукову спільноту.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Процедура оцінювання на ОНП "Оптика, лазерна фізика" є прозорою, регламентованою нормативними документами КНУ та забезпечує академічну доброчесність. Передбачено механізм перескладання та оскарження, а об'єктивність оцінювання контролюється навчально-методичним відділом, що гарантує справедливість та відповідність оцінювання встановленим вимогам.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Університет послідовно впроваджує та контролює дотримання принципів академічної доброчесності, використовуючи сучасні технології та внутрішні регламентовані процедури. Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

У звіті ЕГ зазначено, що ЗВО не надав повної інформації щодо кваліфікації та/або професійний досвід НПП, що забезпечують освітні компоненти. Проте у своєму поясненні - відповіді на зауваження ЕГ - ЗВО наводить аргументи щодо правомірності залучення викладачів до викладання окремих ОК, зокрема, мова йде про Івченко В.М., Ящука В.П., Якунова А.В. Також зазначено, що викладання НПП Копишинським О.В. за ОНП закінчилось в 2023-2024 н.р., а новий контракт не підписано, зокрема, внаслідок недостатньої публікаційної активності. Цей факт завбачує рекомендацію «переглянути політику врахування відповідності науково-педагогічних працівників п.36-38 Ліцензійних умов при виборі викладачів даної ОК». Проте незрозуміло, ким забезпечується викладання основної дисципліни ОК17 Електромагнітоакустика вже у 2024-2025 н.р., адже ЗВО у відомостях про самооцінювання подав як виконавця ОК саме Копишинського О.В. Ситуація потребує додаткового уточнення. Підкритерій підтверджено частково.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Заклад вищої освіти активно залучає професіоналів-практиків та експертів до освітнього процесу, співпрацюючи з НАН України, міжнародними партнерами (DAAD) і роботодавцями. Студенти проходять практику в наукових установах, беруть участь у лекціях і лабораторних роботах із застосуванням сучасного обладнання. Такі ініціативи підвищують якість підготовки фахівців і забезпечують їхню конкурентоспроможність.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень B

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень B

Аналіз

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Матеріально-технічне та навчально-методичне забезпечення КНУ ім. Тараса Шевченка є достатнім для реалізації ОП «Оптика, лазерна фізика». Університет має розвинену бібліотечну систему, сучасні лабораторії, комп'ютерні класи, мультимедійне обладнання та доступ до спеціалізованого програмного забезпечення. Студенти проходять практику в наукових установах та компаніях. Виявлені технічні недоліки в навчальних матеріалах підлягають коригуванню. Опитування студентів показало оцінку 4.4/7 щодо забезпечення освітнього процесу. Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Відповідність підкритерію підтверджено.

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію підтверджено.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Відповідність підкритерію підтверджено. Наразі на ОП «Оптика, лазерна фізика» не навчаються студенти, які вимагають спеціальних умов для навчання.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Процеси розробки, затвердження, моніторингу та перегляду освітніх програм у КНУ ім. Тараса Шевченка регулюються законодавством України та внутрішніми нормативними документами університету. Освітні програми регулярно оновлюються із залученням стейкхолдерів, а їхній перегляд здійснюється експертною групою за ініціативою гаранта. Моніторинг виконання вдосконалень координує відділ забезпечення якості освіти. У 2024 році затверджено базовий перелік індикаторів якості для оцінювання ОП, який наразі проходить апробацію. На момент акредитації оновлення ОП «Оптика, лазерна фізика» ще не відбулося.

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Студенти КНУ ім. Тараса Шевченка беруть участь в управлінні університетом, оцінюванні якості освіти та вдосконаленні освітніх програм. Вони представлені у Вченій раді, комісіях та групах якості освіти. Проводяться регулярні опитування студентів, але перегляд ОП «Оптика, лазерна фізика» з урахуванням їхніх пропозицій ще не здійснювався.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Роботодавці, зокрема КП СПБ «Арсенал», інститути фізики НАНУ, ДП «УКРМЕТРТЕСТСТАНДАРТ», ІТ-компанії та «Novazii», беруть участь у перегляді ОП через зустрічі зі студентами, спілкування з викладачами та виробничі практики. Вони надають пропозиції щодо необхідних навичок і компетентностей, зокрема щодо розширення використання англomовної термінології. Представники наукових установ входять до екзаменаційних комісій, оцінюють наукову підготовку студентів та пропонують зміни до ОП. Спецкурси програми рецензуються фахівцями провідних наукових закладів, а стейкхолдери можуть вносити пропозиції через кафедральну сторінку.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Акредитація ОНП відбувається вперше.

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Відповідність підкритерію підтверджено.

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

Акредитація ОНП відбувається вперше, проте у КНУ ім. Тараса Шевченка діють механізми реагування на зауваження та рекомендації за підсумками акредитацій освітніх програм.

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Аналіз

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов'язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відповідність підкритерію підтверджено.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Освітня програма «Оптика, лазерна фізика» була затверджена Вченою радою КНУ ім. Тараса Шевченка 07.11.2022 та введена в дію наказом ректора. Змін до ОП поки не вносили. Розроблення та затвердження програми відбувалося з дотриманням процедур громадського обговорення, консультацій із роботодавцями, випускниками та адміністрацією. Роботодавці та випускники, за висновком ЕГ, підтвердили свою участь в обговоренні програми. Для зворотного зв'язку на сайті кафедри доступні контактні дані. Відповідність підкритерію підтверджено.

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

Відповідність підкритерію підтверджено.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Аналіз

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

не застосовується

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напряму досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

не застосовується

3. Заклад вищої освіти здатний сформувавати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

не застосовується

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

не застосовується

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

не застосовується

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або

практично впроваджуються

не застосовується

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування освітньої програми

Рекомендуємо скорегувати у тексті ОП інформацію про перспективи працевлаштування випускників, вилучивши не зовсім доцільне у даному випадку положення про "... посади викладача в закладах середньої ... освіти", оскільки змістава частина ОНП не відповідає набуттю необхідних для такої перспективи компетентностей.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рекомендуємо у наступній редакції ОНП забезпечити набуття здобувачами компетентностей СКо7. "Здатність організовувати освітній процес та проводити практичні і лабораторні заняття з фізичних або астрономічних навчальних дисциплін в закладах вищої освіти" та досягнення програмного результату навчання ПРН14. "Розробляти та викладати фізичні або астрономічні навчальні дисципліни в закладах вищої, фахової передвищої, професійної (професійно-технічної), загальної середньої та позашкільної освіти, застосовувати сучасні освітні технології та методики, здійснювати необхідну консультативну та методичну підтримку здобувачів освіти" шляхом введення основних освітніх компонент, що безпосередньо стосуються змісту цих цілей навчання за ОНП.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Вважаємо за доцільне прийняти до уваги і погодитися з аргументацію ЗВО у відповідь на зауваження експертної групи. Окремих рекомендацій за підкритерієм немає.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

До початку нового навчального року оновити навчальні матеріали, доповнивши їх посиланнями на сучасні вітчизняні та закордонні джерела, при цьому строго дотримуватися вимог законодавства у сфері інформаційної політики.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Окремих рекомендацій за підкритерієм ГЕР не формулює.

Критерій 6. Людські ресурси

До кінця навчального року переглянути відповідність викладачів ліцензійним вимогам, забезпечити відповідність їхньої кваліфікації освітнім компонентам, заохочувати публікації у Scopus/Web of Science та сприяти підвищенню кваліфікації через стажування й обмін досвідом.

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

До початку 2025/2026 навчального року рекомендуємо оновити робочу програму дисципліни ОК1, скоригувавши назву курсу, спеціальність і структуру відповідно до освітньої програми, внести у робочі програми вибіркового дисциплін відсутню інформацію про викладачів-розробників, а в робочі програми дисципліни ОК17 переглянути та оновити список рекомендованої літератури.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Зауваження, висловлені ЕГ за критерієм, не є суттєвими. Необхідності у висловленні окремих рекомендацій з боку ГЕР немає.

Критерій 9. Прозорість та публічність

До початку наступного навчального року провести аудит вебсайту фізичного факультету для оновлення інформації та впровадити систему регулярного моніторингу, включно з публікацією проєктів нових і оновлених ОП.

Критерій 10. Навчання через дослідження
не застосовується

4. Додатки

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	<i>ГЕР 10 ID 58608.pdf</i>	wMNs6qIQul59rr7kn/S73I/9wdKxBTW/TXQjfPW28oE=

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР
ДМИТРІВ ГРИГОРІЙ СТЕПАНОВИЧ